

Alueellisen hyvinvointisuunnitelman toteutumisen raportti 2025

Östra **Itä UUSIMAA**
NYLAND

Hyvinvointialue
Välfärdsområde

Sisällysluettelo

1. Yleinen HYTE-tilannekatsaus vuodelta 2025
2. Uusimaatasoinen HYTE-työn painopiste 2025
3. Alueelliset HYTE-työn painopisteet 2025
4. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman raportointi 2025
5. Alueellinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma 2024-2025
6. Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025
7. Alueellisen opiskeluhuollon suunnitelma 2024-2025
8. Alueelliset HYTE neuvottelut 2025 sekä alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026-2029

1. Yleinen HYTE-tilannekatsaus vuodelta 2025

HYTE-rakenteet ja -yhteistyö vuonna 2025
HYTE-kerroin
HYTE-kehittäminen

HYTE-rakenteet ja -yhteistyö vuonna 2025

- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella hyvinvoinnin ja terveyden (HYTE) edistämisen koordinointi, kehittäminen ja suunnittelu sijoittuu organisaatiossa **kehittämispalveluiden** yksikköön konserni- ja strategiapalveluihin. HYTE-tiimissä kehittämisjohtajan alaisuudessa työskentelee **kaksi hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen erityisasiantuntijaa, osallisuuden erityisasiantuntija ja ehkäisevän työn erityisasiantuntija**, jotka koordinoivat valmistelua muun muassa alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman osalta. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä tehdään läpileikkaavasti sekä strategisella, taktisella että operatiivisella tasolla, sekä lisäksi erilaisilla **yhdyspinnoilla ja yhteistyötä vahvistamalla. Verkostoitumisen ja viestinnän** roolia hyvinvointikertomus ja -suunnitelmatyössä sekä hyvinvointisuunnitelman juurruttamisessa ei voi liikaa painottaa.
- Alueellista HYTE-työn edistämistä tukee HYTE-ohjausryhmä, jossa ovat edustettuina sosiaali- ja terveystoimen johtajat, SOTE:n vastuualuejohtajat, pelastuslaitoksen riskienhallintapäällikkö, johtava lääkäri sekä hoitotyönjohtaja. SOTE:n sisäinen yhteistyö on vahvistunut esim. arjen turvallisuuden ja kaatumisen ehkäisyyn, asukkaiden hyvän työ- ja toimintakyvyn ja työllisyyden sekä terveiden elintapojen edistämisen osalta hyödyntämällä hyviä toimintamalleja sekä käytänteitä.
- Hyvinvoivat ja terveet asukkaat ovat hyvinvoivan kunnan ja alueellisen yhteistyön perusta ja ehkä tärkein ulkoinen yhdyspinta on yhteistyö alueen kuntien kanssa. HYTE-koordinaattoriverkosto toimii alueellisena HYTE-yhteistyöverkostona ja yhdyspintayhteistyötä tehdään myös muissa monialaisissa yhteistyöryhmissä. Kaikki alueen kunnat kutsutaan mukaan vuosittaisiin HYTE-neuvotteluihin sekä valtuustokausittaisiin alueellisiin hyvinvointisuunnitelmatyöpajoihin.

HYTE-rakenteet ja -yhteistyö vuonna 2025

- Uudellamaalla hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä koordinoi **HUS-yhtymä**. Uudellamaalla toimii aktiivinen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen verkosto HUS:n, hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kesken. HUS:n perusterveydenhuollon yksikön HYTE-tiimi osallistuu Itä-Uudenmaan alueellisen hyvinvointikertomuksen ja -suunnitelman tekoon sekä vuosittaisiin HYTE-neuvotteluihin.
- Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen edustuksellinen järjestöyhteistyömuoto on järjestöjen kumppanuuspöytä. Järjestöedustajien asiantuntemusta hyödynnetään hyvinvointialueen kehittämistyössä. Järjestöjen kumppanuuspöydän järjestöedustajia osallistui sekä HYTE-neuvotteluihin että hyvinvointisuunnitelman työpajoihin syksyllä 2025. Kumppanuuspöydän jäsenet ylläpitävät teemakohtaisia verkostoja, joiden tavoitteena on levittää tietoa laajemmin kaikille alueemme järjestötoimijoille. Teemaverkostot ovat kaikille avoimet.
- Hyvinvointialueen myöntämällä vuosittaisilla järjestöavustuksilla tuetaan järjestöjen ja yhdistysten toiminnan toteuttamista alueellamme. Vuonna 2025 myönnettyistä järjestöavustuksista 2/3 kohdennettiin hyvinvointialueen ennalta määrittelemiін painopisteisiin jotka perustuivat alueen asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden tilasta koottuun tietoon ja tunnistettuihin huolenaiheisiin. Ennalta valitut painopisteet olivat Nuoren itsestä huolehtimisen tukeminen, Vanhemmuuden tukeminen, Kotona asumisen ja hyvän arjen tukeminen: yksinäisyyden vähentäminen, asumisturvallisuuden parantaminen.

HYTE-kerroin

- HYTE-kertoimen tarkoituksena on kannustaa ja tukea hyvinvointialueita toteuttamaan monipuolisia ja suunnitelmallisia toimia, jotka kohdistuisivat erityisesti kansansairauksien ehkäisyyn, ikääntyvän väestön toimintakyvyn edistämiseen ja tapaturmien vähentämiseen, syrjäytymisen ehkäisyyn sekä sosiaalisen hyvinvoinnin ja työllistymisen edistämiseen. HYTE-kerroin on näin ollen yksi hyvinvointisuunnitelman painopisteitä ohjaava tekijä. Kansallisesti HYTE-kertoimen painoarvoa on nostettu.
- Vuonna 2025 yhteistyötä HYTE-kertoimen parantamiseksi on tehty laajasti henkilöstölle viestien ja yhteistyössä tiedolla johtamisen kanssa esim. kirjaamisen ja tilastoinnin osalta ja SOTE-ammattilaisille on tarjottu kohdennetusti tukea ja koulutusta HYTE-osaamisen vahvistamiseksi.
- Itä-Uudenmaan HYTE-kertoimen laskennallinen rahoitus alueella on noussut ja tulee olemaan 4 527 359,1 € (45,54 €/asukas) vuonna 2026 (vrt. 4 177 079 € eli 42 €/asukas vuosina 2023-2025)

HYTE-kehittäminen

- Suomen kestävän kasvun (2023-2025) ohjelman avulla alueella on kehitetty ja edistetty monialaista asiakas- ja palveluohjausta, sekä HYTE-toimintamalleja.
- Hankkeen tavoitteena oli monialaisen asiakas- ja palveluohjauksen integroiminen osaksi jokaisen SOTE-ammattilaisen perustyötä. Juurruttamisen tueksi on kehitetty myös ”HYTE sotessa” koulutuskokonaisuus, joka on suunnattu erityisesti SOTE-ammattilaisille. Käyttöönottoa tukevat erityisesti kehitetty digitaalinen hyvinvointitarjotin sekä puheeksioton materiaalit, jotka toimivat arjen konkreettisina työvälineinä. Ne helpottavat hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) puheeksiottoa ja tukevat kuntalaisia omassa hyvinvoinnissaan. Tämä työ vaatii vielä käyttöönottoa eli HYTE-ymmärryksen ja osaamisen vahvistamista.
- HYTE-toimintamallien kehittämisessä on edetty erityisesti luonnon hyvinvointivaikutusten ja liikuntaneuvonnan kokonaisuuksissa. Sotessa on koulutettu Terveysmetsä-oppaita ja perustettu oma oppaiden verkosto, joka tukee luontolähtöisen toiminnan juurtumista. Lisäksi luontoperustaisia menetelmiä on kehitetty useissa palveluissa. Terveysmetsä-toiminta on jo osittain vakiintunut mielenterveys- ja päihdepalveluissa, kuntouttavassa työtoiminnassa ja sosiaalisessa kuntoutuksessa. Opiskeluhuollossa Terveysmetsä-toiminta on käynnistymässä. Alueellisen liikuntaneuvonnan palveluketjun kehittämistä jatketaan sovitusti. Vammaispalveluiden päivätoiminnassa edistettiin kulttuurihyvinvointia kokeilemalla hankkeen tuella uusia tapoja osallistaa aisti- ja monivammaisia asiakkaita kulttuurin keinoin.
- Hyvinvoinnin, terveyden ja turvallisuuden edistäminen on ollut osana myös monia muita hankkeessa edistettyjä toimintamalleja. Hankeaikana edistettiin mm. lähisuhdeväkivallan ehkäisyn rakenteita, luotiin prosessi lähisuhdeväkivallan tunnistamisen ja siihen puuttumisen tueksi sekä lisättiin osaamista mielenterveyden edistämisestä, päihde- ja rahapelihaitoista ja lähisuhdeväkivallan ehkäisystä.

2. Uusimaatasoinen HYTE- työn painopiste 2025

Lähisuhdeväkivallan ehkäisy

Lähisuhdeväkivallan ehkäisy

- Vuoden 2025 ja 2026 HUS-järjestämissopimuksen mukaisen HYTE-teemaryhmän yhteisenä Uusimaatasoisena painopisteenä on Lähisuhdeväkivallan ehkäisy. Yhteiseksi toimenpiteeksi on sovittu yhteisviestintä.
- Uusimaatasoista painopistettä edistetään yhteistyössä Uudenmaan hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin kanssa.
- Viestinnän toimia on suunniteltu syksyn 2025 aikana ja toteutus on suunniteltu toteutuvan vuoden 2026 aikana.
- Yhteisviestintä edistää alueiden yhdenvertaisuutta sekä on kustannus- ja resurssitehokas yhteistyömuoto.
- Uusimaatasoinen yhteistyö on mahdollistanut myös hyvien käytäntöjen jakamisen ja Uusimaatasoisen tilannekuvan tarkastelun.

3. Alueelliset HYTE-työn painopisteet 2025

Mielen hyvinvoinnin sekä
liikunnallisen elämäntavan edistäminen

Mielen hyvinvointi

- Mielen hyvinvointia edistävillä toimenpiteillä tarkoitetaan kaikkea sitä työtä, jolla tuetaan ihmisten psyykkistä terveyttä ennaltaehkäisevästi jo ennen kuin ongelmat kasvavat hoitoa vaativiksi. Mielen hyvinvointia edistetään kaikissa sosiaali- ja terveyspalveluissa, pelastuslaitoksen toiminnassa sekä kuntien peruspalveluissa osana normaalia työtä. Myös järjestöillä on oma roolinsa mielen hyvinvointia edistävässä työssä.
- Keväällä 2025 järjestettiin yhteinen tilannekuvatyöpaja, jossa tavoitteena oli käydä keskustelua yhteistyössä alueen kuntien ja HUS:n kanssa miten mielen hyvinvointia alueella edistetään. Työpajassa tunnistettiin useita mielen hyvinvointia heikentäviä taustailmiöitä. Tunnistettuja taustailmiöitä olivat muun muassa vanhemmuuden tuen puutteet ja syrjäytymisriskissä olevat nuoret.
- Vuoden 2025 HYTE-neuvotteluissa vanhemmuuden tuki ja järjestöyhteistyö nähtiin tärkeimpinä yhteistyön muotoina mielen hyvinvoinnin edistämiseksi.
- Hyvinvointialueella on ollut moninaisia toimenpiteitä mielen hyvinvoinnin edistämiseksi vuoden 2025 aikana
 - Hyvinvointialueella on järjestetty kaikille alueen asukkaille suunnattua ryhmätoimintaa, jossa mielen hyvinvoinnin edistäminen on ollut keskeisessä roolissa.
 - Mielen hyvinvointia edistävästä aiheista on viestitty säännöllisesti ja ammattilaisille on tarjottu koulutusta aiheeseen liittyen.
 - Mielen hyvinvoinnin edistäminen on ollut keskeisessä osassa monissa alueelle käyttöön otetuissa toimintamalleissa ja ammattilaisten työkaluissa, kuten Mitä sinulle kuuluu? – puheeksioton kortti.
 - Kumppanuustalo Myötätulessa on järjestetty paljon mielen hyvinvointia sekä osallisuutta ja yhteisöllisyyttä edistävää toimintaa yhteistyössä alueen järjestöjen kanssa.
 - Järjestöjen kumppanuuspöydän yhtenä kaikille avoimena teemaverkostona toimii päihde- ja mielenterveysjärjestöjen teemaverkosto, joka kokoaa alueen järjestöt yhteen vahvistaen järjestöyhteistyötä alueella.

Liikunnallisen elämäntavan edistäminen

- Liikunnallinen elämäntapa vähentää sairastavuutta, vähentää esim. ikääntyvillä kaatumistapaturmia, vahvistaa hyvinvointia ja tuo pitkän aikavälin säästöjä palvelujärjestelmälle.
- Vuonna 2025 liikunnallisen elämäntavan edistämiseksi tehtiin määrätietoista sekä monialaista työtä. Tavoitteena oli vahvistaa ammattilaisten osaamista, lisätä asukkaiden tietoisuutta ja kehittää yhteisiä rakenteita, jotka tukevat hyvinvoinnin edistämistä pitkäjänteisesti.
- Ammattilaisten osaamista vahvistettiin toteuttamalla laaja monialainen koulutus yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Koulutus sisältyi STM:n LIIRA-ohjelman toimeenpanoon ja kohdentui erityisesti lasten, nuorten ja perheiden parissa työskenteleviin palveluihin. Koulutus toteutui suunnitellusti ja loi yhtenäisempää toimintapohjaa alueen ammattilaisille.
- Asukkaiden ja ammattilaisten tietoisuutta vahvistettiin lisäksi laajalla viestintäkampanjalla, joka toteutettiin viikolla 05/2025. Kampanja käsitteli liikunnallisen elämäntavan edistämistä ja sen valmisteluun osallistui hyvinvointialueen eri toimijoita sekä Kumppanuuspyödyän järjestöedustajat. Kampanjan sisältö ja materiaalit jaettiin myös kuntien käyttöön, jotta viestit tavoittaisivat mahdollisimman laajasti alueen asukkaita.
- Vaikka yhteistyö ja toimenpiteet etenivät, vaativat alueelliset rakenteet ja roolit edelleen selkiyttämistä. Työ jatkuu, jotta vastuut ja toimintamallit ovat tulevaisuudessa entistä selkeämmät ja tukevat paremmin sovittuja tavoitteita.

4. Alueellisen hyvinvointisuunnitelman raportointi 2025

Hyvinvointialueen HYTE-työn painopisteet 2025
ikäsegmenttien mukaisesti

1. Hyvä terveys, työ- ja toimintakyky
2. Mielen hyvinvointi
3. Terveelliset elintavat

Lapset ja nuoret. Painopiste 1. Hyvä terveys, työ- ja toimintakyky

Tavoite	Toimenpiteet ja hyvät käytännöt	Seurantamittarit ja seurantatapa	Toteutuminen 2025	Tila
Lasten ja nuorten kokemus terveydentilastaan kohenee	Monialainen tavoitteellinen yhteistyö lasten ja nuorten hyvinvoinnin edistämiseksi	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, % 4. ja 5 luokan oppilaista, 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Kokee terveydentilansa keskinkertaiseksi tai huonoksi, %: - Alakoulu 12,3 % 2023 → 7 % 2025 - Yläkoulu 31,5 % 2023 → 22 % 2025 - Lukio 29,0 % 2023 → 20 % 2025 - Ammatillinen oppilaitos 30,1 % 2023 → 22 % 2025 Kouluterveyskyselyn tulosten mukaan oppilaiden ja opiskelijoiden kokemus terveydentilasta on kohentunut vuodesta 2023 merkittävästi.	
		Lasten hyvinvoinnin edistämiseksi on luotu/ei ole luotu moniammatillisia toimenpiteitä	Hyvinvointialueella on kehitetty lapsille, nuorille ja perheille kohdistettujen palveluiden välistä sisäistä yhteistyötä muun muassa säännöllisten lasten, nuorten ja perheiden palveluiden infojen (BUF) avulla. Lakisääteisesti alueella tulee olla lastensuojelun asiantuntijaryhmä ja sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointi tulee tehdä tarpeen mukaan monialaisena yhteistyönä. Opiskeluhuollossa koulujen moniammatilliset ryhmät käsittelevät nuoren tilannetta. Kuntoutustyöryhmissä käsitellään lapsen tai nuoren kuntoutustarvetta moniammatillisesti. Työntekijät osallistuvat säännöllisesti kuntakohtaisiin lasten ja nuorten hyvinvointiryhmiin.	
		Alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma	Alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman toteutumista on seurattu vuosina 2024-2025 alueellisen opiskeluhuollon yhteistyöryhmän toimesta. Suunnitelman mukaisesti yhteistyötä opiskeluhuollon ja koulutuksen järjestäjän välillä on vahvistettu lasten ja nuorten tarpeita huomioiden.	
		Koulupsykologin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla (HYTE-kerroin)	Koulupsykologin työpanos (HYTE-kerroin): 61/100 (2024) HUOM. Ei huomioida enää HYTE-kerroin indikaattoreissa vuonna 2025 Psykologipalveluissa on ollut resurssivajetta ja tutkimusjonoa, mutta vain harva kouluterveyskyselyyn (2025) vastanneista yläkoululaisista (2 %), lukiolaisista (0 %) ja ammatillisen oppilaitoksen opiskelijoista (3 %) koki ettei ole päässyt koulupsykologille yrittämisestä huolimatta.	
		Koulukuraattorin työpanoksen määrä viikossa jaettuna 100 oppilaalla (HYTE-kerroin)	Koulukuraattorin työpanos (HYTE-kerroin): 96/100 (2024) HUOM Ei huomioida enää HYTE-kertoimen indikaattoreissa vuonna 2025 Kouluterveyskyselyn (2025) mukaan oppilaiden ja opiskelijoiden käynnit koulukuraattorilla ovat lisääntyneet, mutta kokemus koulukuraattorille pääsystä on parantunut. Kuraattorit osallistuvat aktiivisesti yhteisölliseen opiskeluhuoltoon ja ovat osa kouluarkea.	
	Lastenneuvolan laajojen terveystarkastusten peittävyys 4-vuotiailla	Peittävyys %-osuus	Lastenneuvolan laajojen terveystarkastusten peittävyys 4-vuotiailla, % 72,6 % 2022 → 78,4 % 2023 → 81,1 % 2024 Neuvolapalveluissa on luotu prosessi 4-vuotistarkastuksista poisjääneiden lasten tuen tarpeen selvittämiseksi (HYTE-kerroin). Jos lapselle ei varata neuvolakäyntiä, ollaan neuvolasta yhteydessä huoltajiin ja selvitetään tuen tarve tai tehdään huoli-ilmoitus, jos siihen nähdään tarvetta.	
Nuorten syrjäytyminen ja nuorisotyöttömyys vähenevät	Vahvistetaan tavoitteellista monialaista yhteistyötä, jotta tavoitetaan syrjäytymisriskissä olevat nuoret	Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevat 18–24-vuotiaat, prosenttia ikäluokasta. (HYTE-kerroin)	Ei työssä, koulutuksessa eikä asevelvollisuutta suorittamassa olevat 18–24-vuotiaat, % ikäluokasta (HYTE-kerroin): 0/100 (2025). Syrjäytymisriskissä olevien nuorten määrä Itä-Uudellamaalla on lisääntynyt. Monialaisen yhteistyön tavoitteita ja rooleja ei ole tarkasti määritelty. Opiskeluhuolto on osa koulujen läsnäolon tukemisen mallia. Työttömän terveystarkastus on tarkoitettu myös nuorten työttömien tilanteen kartoittamiseen.	

Työikäiset. Painopiste 1: Hyvä terveys, työ- ja toimintakyky

Tavoite	Toimenpiteet ja hyvät käytännöt	Seurantamittarit ja seurantatapa	Toteutuminen 2025	Tila
Pitkäaikaistyöttömien määrä vähenee	Työllisyyden edistäminen monialaisessa yhteistyössä	Työ- ja toimintakyvyn monialaisen arvioinnin prosessi kuvattu ja eri toimijat sitoutuvat siihen.	Rakenteet yhteistyölle on luotu. Alueellinen työllisyyden ja kotoutumisen verkosto on käynnistynyt. Alueellisen verkoston koollekutsujana toimii Porvoo. Työ- ja toimintakyvyn monialaisen arvioinnin prosessi kehittäminen jatkuu.	
	Määritetään eri toimijoiden roolit ja vastuut	Tehdään mahdollisesti monialainen työllisyyden edistämisen suunnitelma.	Työllisyyden ja kotoutumisen yhdyspintojen käsikirja on luotu monialaisessa yhteistyössä. Alueellista monialaista työllisyyden edistämisen suunnitelmaa ei ole vielä edistetty.	
Työkyvyn ennaltaehkäisevää tukea kehitetään alueellisessa yhteistyössä	Työttömien terveystarkastusten toteutuminen ja kirjaaminen systemaattisesti	Työttömien toteutuneiden terveystarkastusten osuus suhteessa työttömien kokonaismäärään. (HYTE-kerroin)	1,9 % (2022) -> 2,5 % (2023) -> 8,8 % (2024) -> 7,2 % (2025) Työttömien terveystarkastuksille on tehty yhtenäiset kirjaamisohjeet ja henkilöstön koulutukset ovat toteutuneet.	
	Yhtenäistetään lähetekäytäntöjä työttömien terveystarkastuksiin	Yhtenäiset lähetekäytännöt määritelty alueella	Yhtenäiset lähetekäytännöt luotu ja otettu käyttöön 2024.	
	Yhtenäistetään työkykyarvioiden prosessi	Prosessikuvaus luotu	Työttömän terveystarkastuksen sekä työkykyarvio prosessi on valmis. Alueella on aloittanut vuonna 2025 koko aluetta palveleva monialainen työ- ja toimintakykytiimi joka tarjoaa monialaista tukea tarvitsevien työttömien asiakkaiden työ- ja toimintakyvyn selvittämiseen, arvioimiseen, yksilöllisen jatkopolun suunnittelemiseen ja seurantaan.	
		Prosessin jalkauttaminen	Prosessi on valmis mutta vaatii juurruttamista.	
		Toimeentulotukea pitkäaikaisesti saaneet 25–64-vuotiaat, prosenttia ikäluokasta. (HYTE-kerroin)	1,7 % (2022) -> 1,6 % (2023) -> 1,5 % (2024)	

Ikääntyneet. Painopiste 1: Hyvä terveys, työ- ja toimintakyky

Tavoite	Toimenpiteet ja hyvät käytännöt	Seurantamittarit ja seurantatapa	Toteutuminen 2025	Tila
Ikääntyneiden itsenäinen arjessa pärjääminen kohenee	Selvitetään mahdollisuudet luoda yhtenäinen ikääntyneiden hyvinvointia ja terveyttä edistävä toimintamalli kuten etsivä vanhustyö	Toimintamalli luotu/ei luotu, alueellinen ikääntyneiden hyvinvointisuunnitelma	Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kestävän kasvun hankkeessa pilotointiin syksyllä 2025 etsivää vanhustyötä järjestöyhteistyössä Suvanto ry:n kanssa. Toiminta jatkuu vuonna 2026 järjestöavustuksen turvin. Etsivän vanhustyön verkosto, joka on ollut avoin kaikille ikääntyneitä kohtaaville ammattilaisille, käynnistettiin Suomen kestävän kasvun ohjelman (RRP-hankkeen) osana. Hanke päättyi 12/2025, mutta verkosto jatkaa toimintaansa hankkeen jälkeen Itä-Uudenmaan Ikäverkostona. Verkoston koordinaattorina toimii jatkossa Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen erityisasiantuntija.	
	Keskitetyn monialaisen ikäihmisten asiakas- ja palveluohjauksen yhtenäistäminen	Luotu yhtenäinen toimintamalli	Yhtenäinen toimintamalli luotu 2024.	
Yli 65-vuotiaiden omaishoitajien tuki vahvistuu	Tehdään selvitys omaishoitajien tuen tarpeesta ja hyvinvoinnista	Selvitys tehty ja suunniteltu toimenpiteet	Omaishoitajille (viralliset ja epäviralliset) ja sijaishoitajille toteutettiin vuoden 2025 syksyllä kysely omaishoitajien tuen tarpeesta ja palveluiden kehittämisestä. Sama kysely toteutettiin vuonna 2023. Vuoden 2025 kyselyn tulosten perusteella tullaan kehittämään omaishoitajien tukea ikääntyneiden palveluissa ja omaishoitajien tuen vahvistaminen on myös vuoden 2026-2029 hyvinvointisuunnitelman tavoitteena.	

Lapset ja nuoret. Painopiste 2. Mielen hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet ja hyvät käytännöt	Seurantamittarit ja seurantatapa	Toteutuminen 2025	Tila
Lapset, nuoret ja perheet saavat tarvitsemaansa tukea oikea-aikaisesti	Vahvistetaan lasten, nuorten ja perheiden ennaltaehkäiseviä palveluita	Ei ole päässyt kouluterveydenhoitajalle lukuvuoden aikana yrittämisestä huolimatta, % opiskelijoista; Ei ole päässyt koulukuraattorille lukuvuoden aikana yrittämisestä huolimatta, % opiskelijoista	Ei ole päässyt kouluterveydenhoitajalle lukuvuoden aikana yrittämisestä huolimatta, % opiskelijoista Yläkoulu 11,2 % 2023 → 8 % 2025 Lukio 6,2 % 2023 → 4 % 2025 Ammatillinen oppilaitos 4,7 % 2023 → 12 % 2025 Ei ole päässyt koulukuraattorille lukuvuoden aikana yrittämisestä huolimatta, % opiskelijoista Yläkoulu 13,4 % 2023 → 11 % 2025 Lukio 16,9 % 2023 → 3 % 2025 Ammatillinen oppilaitos 15,4 % 2023 → 21 % 2025 Kouluterveydenhoitajalle ja –kuraattorille pääsy on helpottunut yläkoulussa ja lukiossa. Yksilökohtaisen opiskeluhuollon tarve on lisääntynyt ammatillisissa oppilaitoksissa, mikä on vaikeuttanut osaltaan pääsyä opiskeluhuollon palveluihin. Opiskeluhuollon mitoitukset ovat toteutuneet paremmin vuonna 2025 kuin hyvinvointialueen ensimmäisinä toimintavuosina.	
	Terapiat etulinjaan -toimintamalli	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Tyytyväinen elämäänsä tällä hetkellä, % Yläkoulu 61 % 2023 → 68 % 2025 Lukio 64 % 2023 → 73 % 2025 Ammatillinen oppilaitos 68 % 2023 → 69 % 2025 Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa Terapiat etulinjaan – menetelmää on otettu käyttöön Kestävän kasvun hankkeen aikana. Nuorten Navi (arviointityökalu) on otettu käyttöön HyVä-digissä, opiskeluhuollossa ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluysikkö Zempissä. Tämän lisäksi alueelle on luotu lasten ja nuorten psykososiaalisen tuen hoidon porrastus. Ammattilaisten osaamista on vahvistettu useissa yksiköissä Terapiat etulinjaan – menetelmien koulutuksien avulla.	
	Nuorisoasema	Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % 8. ja 9. luokan oppilaista, AOL 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista	Kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus, % Yläkoulu 24 % 2023 → 24 % 2025 Lukio 23 % 2023 → 21 % 2025 Ammatillinen oppilaitos 18 % 2023 → 17 % 2025 Nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluysikkö Zemppi käynnisti toimintansa alkuvuodesta 2024 palvellen 13-21-vuotiaita nuoria ja heidän vanhempiaan.	
	Vanhemmuuden tuen lisääminen	Kokenut vanhempien tai muiden huoltapitävien aikuisten fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, %; Lähisuhdeväkivallan ehkäisytyön suunnitelma	Kokenut vanhempien fyysistä väkivaltaa vuoden aikana, % Alakoulu 17 % 2023 → 12 % 2025 Yläkoulu 14 % 2023 → 9 % 2025 Lukio 7 % 2023 → 3 % 2025 Ammatillinen oppilaitos 7 % 2023 → 3 % 2025 Lähisuhdeväkivallan ehkäisyn suunnitelmaa ei ole luotu, vaan alueellista tilannekuvaa tarkastellaan alueellisessa hyvinvointikertomuksessa. Alueella toimii lähisuhdeväkivallan ehkäisyn työryhmä, joka vahvistaa hyvinvointialueen lähisuhdeväkivallan ehkäisyn rakenteita. Alueella on käytössä Barnahus-malli. Vanhemmuuden tukipalveluksi kehitetään kevään 2026 aikana perhekeskuksen neuvonta- ja ohjauspalvelua.	
	Puheeksioton malli	Koulutusten määrät	Alueella on tarjottu koulutusta lasten ja nuorten kanssa työskenteleville ammattilaisille neljän tuulen teemoihin liittyen vahvistaen systemaattista puheeksiottoa. Lisäksi syksyllä 2025 lähisuhdeväkivallan avainhenkilöiksi on koulutettu kolme uutta lasten, nuorten ja perheiden palveluiden ammattilaista. Tällä hetkellä lähisuhdeväkivallan avainhenkilöitä on lasten, nuorten ja perheiden palveluissa 10.	
	Lisätään viestintää matalan kynnyksen lasten ja nuorten palveluista	Luodaan hyvinvointialueelle hyte-viestinnän suunnitelma	Hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen viestintäsuunnitelma on luotu. Matalan kynnyksen palveluista viestintää on syytä edelleen parantaa, sillä niitä ei tunneta vielä tarpeeksi hyvin ja palveluita on kehitetty paljon vuoden 2025 aikana. Viestinnän tulee olla säännöllistä ja jatkuvaa.	
	Monialaisen tavoitteellisen yhteistyön vahvistaminen	Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointi- suunnitelma, alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma	Sekä alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma 2024-2025 että alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma 2024-2025 kuvaavat monialaisen yhteistyön rakenteet ja tavoitteet.	

Työikäiset. Painopiste 2. Mielen hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet ja hyvät käytännöt	Seurantamittarit ja seurantatapa	Toteutuminen 2025	Tila
Varhainen tuki ylläpitää hyvää mielenterveyttä	Mielenterveyden mini-interventiot ja puheeksiotto kaikissa palveluissa	Puheeksioton koulutuksiin osallistujat, mini-interventioiden kirjaukset (lkm)	Alueella on käytössä neljän tuulen toimintamalli, joka tukee myös mielenterveyden puheeksiottoon. Osana neljän tuulen toimintamallin käyttöönottoa on luotu neljän tuulen koulutuspaketti, jota on mahdollisuus suorittaa alueen eri yksiköissä. Osassa yksiköitä koulutuspaketti on otettu osaksi perehdytysuunnitelmaa. Ammattilaisten työn tueksi on kehitetty myös Mitä sinulle kuuluu ? – kortti ja Neljän tuulen puheeksiotokortit, jotka ovat kaikkien hyödynnettävissä. Keväällä 2025 järjestettiin itsemurhien ehkäisyseminaari, joka oli avoin kaikille alueen ammattilaisille organisaatiosta riippumatta. Lisäksi vuoden 2025 aikana alueelle on koulutettu 6 LINITY (lyhytinterventio itsemurhaa yrittäneelle) -menetelmäosaajaa. Kirjausten lukumäärää ei toistaiseksi seurata systemaattisesti. Kirjaamisen kehittämisessä on keskitytty ensisijaisesti HYTE-kertoimen prosessi-indikaattoreihin vaikuttavien toimenpidekoodien kirjaamisen vahvistamiseen.	
	Otetaan Terapianavigaattori laajasti käyttöön koko alueella	Käyttöaste	Terapianavigaattori on vakiintuneessa käytössä alueella. Vuonna 2025 terapianavigaattoria käytettiin alueella 3262 kertaa.	
	Kumppanuustalo	Kumppanuustalon mielenterveyttä tukevien toimijoiden lkm	Kumppanuustalo Myötätuulessa toteutui 4173 käyntiä vuoden 2025 aikana. Kumppanuustalon toimijoiden määrä vaihtelee tarjottavien palveluiden mukaisesti. Kumppanuustalossa toimii keskimääräisesti noin 20 eri toimijaa.	

Ikääntyneet. Painopiste 2. Mielen hyvinvointi

Tavoite	Toimenpiteet ja hyvät käytännöt	Seurantamittarit ja seurantatapa	Toteutuminen 2025	Tila
Ikääntyneiden mielen hyvinvointia tuetaan ja huomioidaan eri elämäntilanteissa	Puheeksioton malli	Puheeksioton koulutuksiin osallistujat, mini-interventioiden kirjaukset (lkm)	Ikääntyneiden palveluissa on tarjottu koulutusta neljän tuulen ilmiöihin liittyen osana kestävän kasvun hanketta. Jatkossa koulutus on osana ikääntyneiden palveluiden työntekijöiden perehdytystä. Syksyllä 2025 ikääntyneiden palveluihin valmistui kaksi uutta lähisuhdeväkivallan avainhenkilöä. Tällä hetkellä lähisuhdeväkivallan avainhenkilöitä on ikääntyneiden palveluissa 6. Kirjausten lukumäärää ei toistaiseksi seurata systemaattisesti. Kirjaamisen kehittämisessä on keskitytty ensisijaisesti HYTE-kertoimen prosessi-indikaattoreihin vaikuttavien toimenpidekoodien kirjaamisen vahvistamiseen.	

Lapset ja nuoret. Painopiste 3. Terveelliset elintavat

Tavoite	Toimenpiteet ja hyvät käytännöt	Seurantamittarit ja seurantatapa	Toteutuminen 2025	Tila
Lasten ja nuorten terveystaidot paranevat	Tupakka- ja nikotiiniriippuvuuden ennaltaehkäisy ja hoito. Opiskeluhuollon mini-interventiot ja puheeksiotto.	Käyttänyt jotain tupakkatuotetta tai sähkösavuketta vähintään kerran, %*	Käyttänyt tupakkaa, sähkötupakkaa, nuuskaa tai nikotiinipusseja vähintään kerran, % Alakoulu 6 % 2023 → 6 % 2025 Yläkoulu 46 % 2023 → 42 % 2025 Lukio 52 % 2023 → 49 % 2025 Ammatillinen oppilaitos 66 % 2023 → 69 % 2025 Tupakka- ja nikotiinituotteet otetaan puheeksi systemaattisesti kouluterveydenhuollossa. Mielenterveys- ja päihdepalveluyksikkö Zempissä toimii nimetty nikotiiniyhdyshenkilö mahdollistaen Zempin asiakkaiden tuen nikotiinivieroitukseen liittyen. Tupakka ja nikotiinituotteiden käytön ennaltaehkäisyyn on kiinnitetty huomiota mm. viestinnällisin keinoin. Myös alueen kunnilla on toimenpiteitä tupakka- ja nikotiinituotteiden käytön ennaltaehkäisyyn.	
	Viestintä	Luodaan hyvinvointialueelle HYTE-viestinnän suunnitelma	HYTE-viestintää on toteutettu eri teemoista ja ajankohtaisista asioista säännöllisesti ja monikanavaisesti osana hyvinvointialueen viestintää. Tarve viestinnän tehostamiselle on tunnistettu ja sen tueksi on kehitetty sähköinen hyvinvointitarjotin, jonne on kuvattu alueen eri HYTE-toimijoiden palveluita ja toimintaa.	
	Selvitetään mahdollisuus luoda lasten ja nuorten liikuntaneuvonnan prosessi	Prosessikuvaus on/ei ole tehty	Selvitetty. Alkuvaiheessa keskitytään työikäisten liikuntaneuvonnan prosessin yhtenäistämiseen. Liikunnan puheeksiotto (OAB36) käyntimäärät alle 18 vuotiaat 33 kpl (2024) -> 69 kpl (2025) Liikkumisen edistämisen mini-interventio (OAB77) käyntimäärät 18-64 vuotiaat 21 kpl (2024) -> 3 kpl (2025)	
	Ravitsemusterveyden edistäminen Valtion ravitsemusneuvottelukunnan toimenpidekannanoton mukaisesti ja ravitsemusverkoston luominen	Ravitsemusterveyden edistämisen rakenteet luotu/ei luotu, vastuutaho määritelty	Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollossa toimii moniammatillinen, säännöllisesti tapaava, elintapaohjauksen työryhmä joka keskittyy ensisijaisesti aikuisväestön elintapaohjaukseen ja elintapaohjauksen käsikirjan ylläpitämiseen. Alueen osastojen ravitsemustyöryhmä on lakkautettu. Työryhmän korvaa tällä hetkellä osastoille luotu ravitsemuskäsikirja joka kuvaa ruokatilauksen tekemistä asiakkaalle. Käsikirjaa on tarpeen laajentaa ja seuraavaksi kuvata kuntoutujan ns. ravitsemushoitopolku. Tietyissä yksiköissä on nimettyjä ravitsemusvastaavia, ja työ tämän osalta jatkuu. Keskeisellä alueella toimii kaksi ravitsemusterapeuttia. Ravitsemusterapiaa hankitaan myös ostopalveluna. Monialainen tavoitteellinen ravitsemusterveyden edistäminen tarvitsee yhä rakenteita.	

Työikäiset. Painopiste 3. Terveelliset elintavat

Tavoite	Toimenpiteet ja hyvät käytännöt	Seurantamittarit ja seurantatapa	Toteutuminen 2025	Tila
Työikäisten terveystaidot paranevat, tuetaan painonhallintaa, kannustetaan savuttomuuteen, työikäiset liikkuvat terveysliikuntasuosituksen mukaisesti, tuetaan päihteettömyyttä.	Luodaan laaja elintapaohjauksen prosessikuvaus elintapaohjauksen tarkistuslistan mukaisesti	Prosessikuvaus on/ei ole tehty, alueellinen elintapaohjauksen käsikirja luotu/aloitettu/ei luotu	Alueellinen elintapaohjauksen käsikirja otettu käyttöön ja teemojen vastuutahot on määritelty. Elintapojen puheeksiotto kuuluu kaikille hyvinvointialueen ammattilaisille. Sote ammattilaisten HYTE sotessa koulutuspaketti valmis, vaatii juurruttamista. Tavoitteellinen prosessi elintapaohjauksen DM2 riskissä olevan hoidonporrastukseen aloitettu. Kehittäminen jatkuu.	
	Yhtenäistetään alueellista liikuntaneuvonnan palveluketjua sis. liikuntalähete ja -neuvonta	Liikunnan mini-interventioiden kirjaamismäärät (HYTE-kerroin), lähetemäärät	Elintapojen kuten liikunnan puheeksiotto kuuluu kaikille hyvinvointialueen ammattilaisille. Sote ammattilaisten HYTE sotessa koulutuspaketti valmis, vaatii juurruttamista. Kehittämistyö jatkuu työikäisten liikuntaneuvontaprosessin yhtenäistämiseksi.	
	Liikunnan mini-interventiot	Liikunnan mini-interventioiden kirjaamismäärät	Liikunnan puheeksiotto (OAB36) käyntimäärät 18-64 vuotiaat 383 kpl (2024) -> 906 kpl (2025) Liikkumisen edistämisen mini-interventio (OAB77) käyntimäärät 18-64 vuotiaat 165 kpl (2024) -> 30 kpl (2025)	
	Ravitsemusterveyden edistäminen Valtion ravitsemusneuvottelukunnan toimenpidekannanoton mukaisesti ja ravitsemusverkoston luominen, nimetään vastuutaho	Ravitsemusterveyden edistämisen rakenteet luotu/ei luotu, vastuutaho määritelty	Hyvinvointialueen sosiaali- ja terveydenhuollossa toimii moniammatillinen, säännöllisesti tapaava, elintapaohjauksen työryhmä joka keskittyy ensisijaisesti aikuisväestön elintapaohjaukseen ja elintapaohjauksen käsikirjan ylläpitämiseen. Alueen osastojen ravitsemustyöryhmä on lakkautettu. Työryhmän korvaa tällä hetkellä osastoille luotu ravitsemuskäsikirja joka kuvaa ruokailauksen tekemistä asiakkaalle. Käsikirjaa on tarpeen laajentaa ja seuraavaksi kuvata kuntoutujan ns. ravitsemushoitopolku. Tietyissä yksiköissä on nimettyjä ravitsemusvastaavia, ja työ tämän osalta jatkuu. Keskisellä alueella toimii kaksi ravitsemusterapeuttia. Ravitsemusterapiaa hankitaan myös ostopalveluna. Monialainen tavoitteellinen ravitsemusterveyden edistäminen tarvitsee yhä rakenteita.	
		Ravitsemussuosituksia toteutetaan kaikkien ikäryhmien ja erityisen tuen tarpeessa olevien henkilöiden kohdalla	Alueella järjestetään 1 krt/kk koko henkilöstölle suunnattuja hyvinvointivarteja jossa hyvinvointiteemat vaihtelevat. Ravitsemusterapeutti piti näistä yhteensä 4 kpl. Aihealue on laaja joten tavoite olisi lisätä tämän teeman infokertoja mutta myös järjestää kohdennettuja tarveperustaisia koulutuksia.	
	Tupakka- ja nikotiiniriippuvuuden ennaltaehkäisy ja hoito (puheeksioton malli), nimetään vastuuhenkilöt	Tupakka- ja nikotiiniriippuvuuden puheeksiotto on/ei ole osa laajaa elintapaohjausta, vastuuhenkilöt nimetty	Nikotiinivieroituksen alueellinen prosessikuvaus on tehty ja päihteettömyys on yksi elintapaohjauksen teemoista. Alueella toimii nikotiiniyhdyshenkilöverkosto, jossa on edustus terveysasemapalveluista, suun terveydenhuollosta ja Zempistä. Terveysasemapalveluissa on nimetyt nikotiinivieroitushoitajat. Vuonna 2025 on järjestetty täydennyskoulutusta nimetyille nikotiinivieroitushoitajille sekä puheeksiottokoulutusta terveysasemien, suun terveyden huollon ja HyVä-digin ammattilaisille ja erikoistuville lääkäreille nikotiinivieroitukseen liittyen. Tupakka- ja nikotiiniriippuvuuden hoidon kehittämisessä on tehty yhteistyötä Filha ry:n kanssa osana Filhan koordinoimaa JaPreventNCD-hanketta.	
	Alkoholin käytön mini-interventiot ja puheeksioton malli	Alkoholinkäytön mini-intervention toteutuminen, kun juomiseen liittyy haitta tai haittariski. (HYTE-kerroin)	HYTE-kerroin: 23/100 (2025) Alkoholinkäytön mini-intervention toteutumista on tutkittu digipalveluiden koordinoiman HYTE-analyysin pohjalta. Kirjaaminen on vahvistunut kirjaamisohjeiden ja koulutuksien myötä.	
	Lisätään hyvinvointialueen viestintää hyvinvoinnin ja terveyden edistämisestä esim. hyvinvointitarjottimen avulla	Luodaan hyvinvointialueelle HYTE-viestinnän suunnitelma	HYTE-viestintää on toteutettu eri teemoista ja ajankohtaisista asioista säännöllisesti ja monikanavaisesti osana hyvinvointialueen viestintää. Tarve viestinnän tehostamiselle on tunnistettu ja sen tueksi on kehitetty sähköinen Hyvinvointitarjotin, jonne on kuvattu alueen eri HYTE-toimijoiden palveluita ja toimintaa. Hyvinvointitarjotin on otettu käyttöön 12/25. Tarjottimen viestintä on alkanut 12/25 ja jatkuu vuonna 2026 viestintäsuunnitelman mukaisesti. Kehittäminen jatkuu.	
Diabetesta sairastavat tai riskiryhmässä olevat saavat tarvitsemaansa tietoa ja tukea omahoitoon	Diabetesta sairastaville tai 2. tyypin diabetes riskissä oleville tarjotaan elintapaohjausta	Elintapaneuvonnan toteutuminen tyypin 2 diabetesriskissä oleville Käypä hoito -suosituksen mukaisesti. (HYTE-kerroin)	Elintapaneuvonnan toteutuminen tyypin 2 diabetesriskissä oleville Käypä hoito -suosituksen mukaisesti 7/100 (2024) - > 23/100 (2025)	
			DM2 riskissä olevien Käypä hoito -suosituksen mukaisen elintapaohjauksen prosessin kehittäminen aloitettu.	
	Diabeteksen hoito/palvelupolun yhdenmukaistaminen	Palvelupolku kuvattu/ei kuvattu (huomioidaan myös digitaaliset palvelut)	Raskausdiabeteksen digihoitopolku on otettu käyttöön hyvinvointialueella. Diabeteshoitopolku yhdenmukaistettu, jalkautettu ja käytössä.	

Ikääntyneet. Painopiste 3. Terveelliset elintavat

Tavoite	Toimenpiteet ja hyvät käytännöt	Seurantamittarit ja seurantatapa	Toteutuminen 2025	Tila
Ikääntyneiden päihdehaitat vähenevät	Puheeksioton malli	Alkoholinkäytön mini-intervention toteutuminen, kun juomiseen liittyy haitta tai haittariski. (HYTE-kerroin)	HYTE-kerroin: 23/100 (2025) Neljän tuulen osaamisen vahvistamisen keinoin on pyritty lisäämään ammattilaisten valmiuksia alkoholin käytön puheeksiottamisessa ja mini-interventiossa myös ikääntyneiden palveluissa. Alkoholinkäytön mini-intervention toteutumista on tutkittu digipalveluiden koordinoiman HYTE-analyysin pohjalta. Kirjaaminen on vahvistunut kirjaamisohjeiden ja koulutuksien myötä.	
		Alkoholikuolleisuus	Alkoholikuolleisuus 65 vuotta täyttäneillä / 100 000 vastaavan ikäistä 88,7 (2021) → 44,0 (2022) → 51,7 (2023) → 50,6 (2024)	
		Alkoholia liikaa käyttävien osuus, 65 täyttäneet	Alkoholia liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C) (%), 65 vuotta täyttäneet 36,2 % 2022 → 38,8 % 2024	
	Monialainen yhteistyö	Ehkäisevän päihdetyön suunnitelma	Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kestävän kasvun hankkeessa pilotointiin syksyllä 2025 etsivää vanhustyötä järjestöyhteistyössä Suvanto ry:n kanssa. Toiminta jatkuu vuonna 2026 järjestöavustuksen turvin vahvistaen monialaista yhteistyötä.	
Ikääntyneiden liikkuminen arjessa lisääntyy	Liikunnan mini-interventiot	Liikunnan mini-interventioiden kirjaamismäärät (HYTE-kerroin)	Keskitytään alkuvaiheessa työikäisten liikuntaneuvonnan prosessin yhtenäistämiseen. Liikunnan puheeksiotto (OAB36) käyntimäärät 65 ja yli 65 vuotiaat 328 kpl (2024) -> 576 kpl (2025) Liikkumisen edistämisen mini-interventio (OAB77) käyntimäärät 65 ja yli 65 vuotiaat 208 kpl (2024) -> 22 kpl (2025)	
	Selvitetään mahdollisuudet luoda ikääntyneiden liikuntaneuvonnan prosessi.	Ikääntyneiden liikuntaneuvonnan prosessi luotu / ei luotu	Selvitetty. Ikääntyneiden liikuntaneuvonnan prosessi sisältyy yleiseen liikuntaneuvonnan palveluketjuun. Liikuntaneuvonnan prosessin kehittäminen jatkuu.	
Muistisairauden riskissä olevien henkilöiden elintapaohjaus vahvistuu	Selvitään mahdollisuudet joko FINGER-toimintamallin (kts Kansallinen ikäohjelma) tai vastaavan käyttöönottoon ja yhteistyö kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.	Toimintamalli tai yhteistyön tapa otettu käyttöön / ei otettu käyttöön	Selvitetty. FINGER-toimintamallia ei ole otettu käyttöön. Kaatumisten ehkäisyn moniammatillinen työryhmä on perustettu. Ikääntyneiden liikuntaneuvonnan prosessi sisältyy yleiseen liikuntaneuvonnan palveluketjuun. Etsivän vanhustyön verkosto, joka on ollut avoin kaikille ikääntyneitä kohtaaville ammattilaisille, käynnistettiin Suomen kestävän kasvun ohjelman (RRP-hankkeen) osana. Hanke päättyy vuodenvaihteessa, mutta verkosto jatkaa toimintaansa hankkeen jälkeen Itä-Uudenmaan Ikäverkostona. Verkoston koordinaattorina toimii jatkossa Etsivän vanhustyön verkostokeskuksen erityisasiantuntija.	

5. Alueellinen ehkäisevän päihdetyön suunnitelma

Raportti 2024-2025

Alueellisen ehkäisevän päihdetyön suunnitelman toteutuminen vuosina 2024-2025

- Hyvinvointialueen rakenteiden mukaisesti ehkäisevää työtä koordinoidaan osana hyvinvoinnin ja terveyden edistämistyötä. Hyvinvointialueella toimii nimetty ehkäisevän työn erityisasiantuntija, jonka tehtäväkuvaan sisältyy ehkäisevän päihdetyön koordinaatiotehtävä.
- Ehkäisevän päihdetyön toimenpiteitä toteutetaan kaikissa sosiaali- ja terveystalveissa, pelastuslaitoksen toiminnassa sekä kuntien peruspalveluissa osana normaalia työtä.
- Järjestöillä, seurakunnilla, HUS:illa ja viranomaisilla on myös oma roolinsa ehkäisevän päihdetyön kentällä.
- Alueellisen ehkäisevän päihdetyön suunnitelman lisäksi ehkäisevästä päihdetyöstä raportoidaan osana alueellista hyvinvointisuunnitelmaa, alueellista lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa sekä opiskeluhoollon suunnitelmaa. Mielen hyvinvoinnin edistäminen on tärkeää myös ehkäisevän päihdetyön näkökulmasta.
- Ehkäisevää työtä on toteutettu vuosina 2023-2025 myös osana Itä-Uudenmaan hyvinvointialueen kestävän kasvun hanketta. Vuosien 2024-2025 aikana kestävän kasvun hanke on mahdollistanut erilaisten koulutusten ja viestinnätoimenpiteiden rahoittamisen hankerahoituksella.
- Vuosina 2026-2029 ehkäisevä päihdetyön suunnitelma on osa alueellista hyvinvointisuunnitelmaa.

Ehkäisevä työ kuuluu meille kaikille

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Toteutuminen 2024-2025	Tila
Itä-Uudenmaan alueella on vahvat ja toimivat ehkäisevän työn rakenteet ja alueellinen yhteistyö on monialaista, suunnitelmallista ja vaikuttavaa	Alueellinen ehkäisevän päihdetyön verkosto kokoontuu säännöllisesti ja verkostossa on edustus keskeisistä ehkäisevän työn palveluista	Alueellisen ehkäisevän päihdetyön verkoston kokousten toteutuminen x / vuosi	Alueellisen ehkäisevän päihdetyön verkoston toiminta käynnistyi huhtikuussa 2024. Verkosto kokoontuu neljä kertaa vuodessa. Verkostossa on edustus Itä-Uudenmaan kunnista ja laajemmin hyvinvointialueen palveluista. Lisäksi verkostossa on pysyvä edustus myös EHYT ry:stä ja A-klinikkasäätiöstä.	
	Ehkäisevän päihdetyö huomioidaan osana toimintaa ohjaavia suunnitelmia hyvinvointialueella ja kunnissa EPT-johtamisen kypsyysanalyysi kunnille	Kypsyysanalyysi toteutettu / ei toteutettu	Ehkäisevä päihdetyö on osana kuntien ja hyvinvointialueen hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen työtä. Ehkäisevän päihdetyön toimenpiteitä toteutetaan osana sosiaali- ja terveystalouden sekä pelastuslaitoksen toimintaa. Kuntien EPT-johtamisen kypsyysanalyysiä ei toteutettu vuosien 2024-2025 aikana. Kaikissa alueen kunnissa on nimetty ehkäisevän päihdetyön yhdyshenkilö. Resurssit ja rakenteet ovat toisistaan poikkeavia.	

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Toteutuminen 2024-2025	Tila
Asukkaat saavat tietoa päihderiskeistä haittojen ehkäisemiseksi	Luodaan alueellinen viestintäsuunnitelma	Alueellinen viestintäsuunnitelma on tehty / ei ole tehty	Syksyllä 2024 alueellinen ehkäisevän päihdetyön verkosto valitsi vuodelle 2025 kolme viestintäkärkeä, jotka olivat maailman tupakaton päivä, maailman mielenterveyspäivä ja ehkäisevän päihdetyön viikko. Sekä hyvinvointialueella että kunnissa toteutettiin viestintää näihin kärkeihin liittyen. Hyvinvointialueella viestittään asukkaille monikanavaisesti muun muassa sosiaalisessa mediassa ja verkkosivuilla sekä ammattilaisille hyvinvointialueen intrassa. Ehkäisevän työn aiheet ovat osa laajempaa HYTE-viestintää.	
	Toteutetaan haittojen vähentämiseen kytkeytyviä kampanjoita alueellisesti yhteistyössä järjestöjen kanssa	Toteutuneet kampanjat x / vuosi	Ks. yst. yllä. Toteutuneet yhteiskampanjat 3 kpl / 2025. Maailman tupakaton päivä – viestintämateriaali tuotettiin yhteistyössä Filhan kanssa. Maailman mielenterveyspäivänä ja ehkäisevän päihdetyön viikolla hyödynnettiin valtakunnallisten järjestöjen tuottamaa viestintämateriaali osana alueen omaa viestintää. Näiden yhteisten viestintäkärkien lisäksi hyvinvointialueella on viestitty myös muista ehkäisevään työhön kytkeytyvistä teemoista. Aktiivista ehkäisevän työn viestintää toteutetaan myös muilla kuin hyvinvointialueen yleisillä somekanavilla.	

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Toteutuminen 2024-2025	Tila
Raha- ja digipelaaminen on osa ehkäisevän päihdetyön kokonaisuutta	Huomioidaan raha- ja digipelaaminen osana ehkäisevän työn viestintää ja osaamisen vahvistamista	Rahapelaaminen puheeksi – koulutuksen käyneiden lukumäärä Viestintäsuunnitelmassa on huomioitu rahapelaaminen / ei ole huomioitu	Vuonna 2024 järjestettiin A-klinikkasäätiön Päihteet ja pelaaminen puheeksi luentokoulutuksen hyvinvointialueen ammattilaisille. Ikäryhmäkohtaiset luentokoulutuksen tavoittivat yhteensä 197 osallistujaa. Tämän lisäksi alueella on käytössä Neljän tuulen koulutuspaketti, joka sisältää osion Rahapelaamisen puheeksiotosta. Koulutuspaketti on kaikille avoin ja maksuton, ja koostuu verkossa suoritettavista erillisistä kokonaisuuksista. Ikääntyneiden palveluissa, päihde- ja mielenterveyspalveluissa sekä aikuissosiaalityössä koulutuspaketti toimii myös osana uuden työntekijän perehdytystä. Rahapelaamisesta on viestitty osana ehkäisevän työn viestintään. 2025 järjestettiin myös lasten ja nuorten huoltajille suunnattu teams-tietoisku aiheesta digi- ja rahapelaaminen.	

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Toteutuminen 2024-2025	Tila
Päihteidenkäyttö vähenee ja on vähäisempää koko maahan verraten	Mahdollistetaan matalan kynnyksen palveluiden saatavuus alueen asukkaille yhdessä järjestöjen kanssa	Kumppanuustalon kävijämäärä x / vuosi	V. 2024 kävijämäärä 4097. V. 2025 kävijämäärä 4173.	
	Määritetään ehkäisevän päihdetyön toimenpiteet yhdessä kuntien ja järjestöjen kanssa	Toimenpiteet on määritelty / ei ole määritelty Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista % 8-9 luokan oppilaista, lukion 1. ja 2. vuoden opiskelijoista, ammatillisen oppilaitoksen 1. ja 2. vuoden opiskelijoista Alkoholista liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C), % 20 vuotta täyttäneistä Alkoholikuolemat, menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25 - 80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä	Alueellisessa ehkäisevän päihdetyön verkostossa on tehty yhteisiä ehkäisevän päihdetyön toimenpiteitä vuosien 2024-2025 aikana. Näitä ovat mm. olleet yhteinen viestintä v. 2025, alueellinen päihdetilannekysely v. 2024, alueellinen päihde- ja mielenterveystyön osaamisen kartoituskysely v. 2024. Vuonna 2025 hyvinvointialueen järjestöavustuksella mahdollistettiin kuntien ja hyvinvointialueen ehkäisevää päihdetyötä suunnitteleville ja koordinoiville Eurooppalainen ehkäisevän päihdetyön tietoperusta –koulutus. A-klinikkasäätiön kanssa on järjestetty vuosittainen päihde- ja mielenterveystyön kansalaistapahtuma. Vuonna 2024 tapahtuma järjestettiin Loviisassa ja vuonna 2025 Sipoossa. Tapahtuman tavoitteena on ollut lisätä tietoutta hyvinvointialueen tuottamista mielenterveys- ja päihdepalveluista sekä järjestöjen toiminnasta. Huolta herättävää päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttöä tai rahapelaamista % Yläkoulu v. 2023 12 % → v. 2025 6 % Lukio v. 2023 11 % → v. 2025 8 % Ammatillinen oppilaitos v. 2023 24 % → 27 % Alkoholista liikaa käyttävien osuus (AUDIT-C), % 20 vuotta täyttäneistä v. 2022 30,7 % → v. 2024 27,9 % Alkoholikuolemat, menetetyt elinvuodet (PYLL) ikävälillä 25-80 vuotta / 100 000 vastaavan ikäistä v. 2023 720	

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Toteutuminen 2024-2025	Tila
Ehkäisevä työ tunnistetaan osana kaikkia sosiaali- ja terveyspalveluita	Ehkäisevän työn kokonaisuus sote-palveluissa kuvataan	Kokonaisuus on kuvattu / ei ole kuvattu	Ehkäisevän työn kokonaisuudesta kaikissa sote-palveluissa ei ole tehty omaa alueellista kuvausta. Tietoutta ehkäisevästä työstä on lisätty poikkihallinnollisesti olemassa olevissa rakenteissa.	
Varhainen tunnistaminen ja puheeksiotto vahvistuu keskeisissä palveluissa hyvinvointialueella ja kunnissa	Tiedotetaan koulutuksista alueellisesti	Vuosittainen viestintäsuunnitelma on tehty / ei ole tehty	Maksuttomista ja kaikille avoimista koulutuksista viestitään hyvinvointialueen ammattilaisille hyvinvointialueen viestintäkäytäntöjen mukaisesti. Maksulliset ja yksikkökohtaiset koulutukset toteutuvat esihenkilöiden harkinnan ja päätösten sekä koulutustarpeen mukaisesti.	
	Luodaan kirjaamisohjeet varhaisen tunnistamisen ja puheeksioton tueksi	Audit-C- ja Audit-mittareiden ja IHA21-toimenpidekoodin seuranta osana HYTE-kerroin seurantaa	Kirjaamisohjeet potilastietojärjestelmiin on luotu. Kirjaamista seurataan osana HYTE-kertoimen seurantaa. Kirjaamisohjeiden myötä kirjaamismäärät ovat lisääntyneet.	

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Toteutuminen 2024-2025	Tila
Neljän tuulen toimintamalli (puheeksiotto) on systemaattisesti käytössä keskeisissä sosiaali- ja terveyspalveluissa	Neljän tuulen toimintamallin kuvaaminen prosessinomaisesti	Prosessikuvaus on tehty / ei ole tehty	Prosessikuvaus on tehty.	
	Koulutetaan henkilöstöä säännöllisesti neljän tuulen teemoista	Koulutusten käyneiden työntekijöiden lukumäärä Eri vastuualueille järjestettyjen koulutusten lukumäärä	Alueella on käytössä Neljän tuulen koulutuspaketti, joka sisältää Itsemurhien ehkäisyn verkkokoulun, Päihdeiden ja rahapelaamisen puheeksioton perusteet - verkkokoulun ja Puutu väkivaltaan - verkkokoulun. Koulutuspaketti on kaikille avoin ja maksuton. Ikääntyneiden palveluissa, päihde- ja mielenterveyspalveluissa sekä aikuissosiaalityössä koulutuspaketti toimii myös osana perehdytystä. Koulutusten seuranta on esihenkilöiden vastuulla. Tämän lisäksi alueella on järjestetty - Luentokoulutukset päihdeiden ja pelaamisen puheeksiotosta v. 2024 - Päihde ja lapsen kaltoinkohtelu teemainen luentokoulutus neuvolan työntekijöille 2024 - Itsemurhien ehkäisy seminaari v. 2025 - Tietoiskut lähisuhdeväkivallan vastaisista palveluista v. 2024 ja 2025 - Nikotiinivieroituskoulutusta v. 2025 x 8 (Terveysasemien hoitajat ja lääkärit, suun terveydenhuolto, HyVä-digi x 2, YEK-lääkärit x 2) - Nikotiinivieroitushoitajille (6 kpl) laajempi luentokoulutus nikotiinivieroitukseen liittyen yhteistyössä Filhan kanssa.	
	Viestitään neljän tuulen ilmiöistä säännöllisesti ja suunnitelmallisesti	Vuosittainen viestintäsuunnitelma on tehty / ei ole tehty	Neljän tuulen teemoista viestiminen on osa HYTE-viestintää. Viestintää on toteutettu säännöllisesti ja monikanavaisesti.	

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Tilanne 2024-2025	Tila
Toteutetaan ehkäisevää päihdetyötä haittoja vähentävästä näkökulmasta yksilön terveyden- ja hyvinvoinnin edistämiseksi ja päihteiden käytön lopettamisen tukemiseksi	Tarjotaan alueellisesti maksuttomia matalan kynnyksen terveysneuvontapisteitä ja jalkaudutaan kaduille ja kohtaamispaikoille vieden tietoa haittoja vähentävästä työstä ja palveluiden saatavuudesta	Palveluiden saavutettavuus ja käyttöaste	Vinkin sairaanhoitajan kohtaamia asiakkaita on ollut vuonna 2024 yhteensä 213 (kierroksella ja Vinkissä) ja vuonna 2025 yhteensä 593. Vuonna 2024 Koivulassa on ollut ”rinnakkaistoimintaa, jotta on voitu taata asiakkaille siirtymäaika. Koivulassa on ollut 269 kävijää vuonna 2024. Vinkin sairaanhoitaja on jalkautunut alueen kuntiin yhdessä Etsivän lähityön kanssa vuonna 2024, jonka aikana tehtiin tarvekartoitusta. 2025 jalkautumiset keskitettiin Loviisaan, jossa tarve terveysneuvonnalle on tunnistettu. Vuoden 2025 aikana on panostettu viestintään asiakkaiden tavoittamisen näkökulmasta.	
	Edistetään tartuntatautien torjuntaa mahdollistamalla matalan kynnyksen pääsy C-hepatiitti testeihin ja turvataan hoidon saatavuus selkeällä hoitoprosessilla	Tehtyjen C-hepatiittitestien määrä alueellisessa vinkkitoiminnassa. Prosessi on kuvattu / ei ole kuvattu	Vuonna 2024 on laadittu c-hepatiitti potilasohje ja selkeä hoitopolku yhteistyössä päihdeklinikan kanssa, jotta Vinkin asiakas voidaan ohjata testeihin ja hoitoon sujuvasti. Vuonna 2025 on tehty prosessikuvaus valmiiksi c-hepatiitin pikatestauksen ja rokotustoiminnan käynnistämiseksi osaksi Vinkin omaa toimintaa sekä koulutettu sairaanhoitaja testaamisen ja rokottamisen osalta.	

Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Tilanne 2024-2025	Tila
Osallisuus huomioidaan osana ehkäisevän päihdetyön kokonaisuutta	Toteutetaan alueellinen päihdetilannekysely yhteistyössä alueen kuntien kanssa	Alueellinen päihdetilannekysely on tehty / ei ole tehty	Vuonna 2024 toteutettiin ensimmäinen alueellinen päihdetilannekysely yhteistyössä alueen kuntien kanssa. Kysely toteutettiin täysi-ikäiselle väestölle ja kyselyyn vastasi 234 asukasta.	
	Hyödynnetään kokemusasiantuntijuutta osana sosiaali- ja terveystoimen varhaisen tuen palveluja sekä ammattilaisten osaamisen vahvistamista.	Kokemusasiantuntijaa on hyödynnetty / ei ole hyödynnetty	Hyvinvointialueella on omaa kokemusasiantuntijatoimintaa, jota voidaan käyttää osana peruspalveluita. Lisäksi alueella on järjestöjen tarjoamaa kokemusasiantuntijan vertaistukea. Kokemusasiantuntijatoimintaa on hyödynnetty myös osana ammattilaisten koulutuksia.	

6. Alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma

Raportti 2024-2025

Alueellisen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman toteutuminen vuosina 2024-2025

- Jokaisella hyvinvointialueella on velvollisuus laatia lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma oman järjestämistehtävänsä näkökulmasta (Lastensuojelulaki 12 §)
- Itä-Uudenmaan ensimmäinen alueellinen lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma laadittiin vuosille 2024-2025 yhteistyössä hyvinvointialueen lasten, nuorten ja perheiden palveluiden sekä järjestöjen kanssa
- Lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelman tavoitteet ja toimenpiteet toteuttavat alueellisen hyvinvointisuunnitelman (2023-2025) tavoitteita
- Tavoitteita on toteutettu pääasiassa lasten, nuorten ja perheiden palveluissa, mutta suunnitelman tarkoitus on myös ollut rakentaa yhteistyötä muiden hyvinvointialueen palveluiden, kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden kanssa
- Vuosina 2026-2029 lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma on osa alueellista hyvinvointisuunnitelmaa

Painopiste 1: Hyvä terveys, työ- ja toimintakyky

Hyvinvointisuunnitelman tavoite	Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Toteutuminen 2024-2025	Tila
Lasten ja nuorten kokemus terveydentilastaan kohenee	Vanhempien 4R-tietoisuutta lisätään neuvoloissa.	Laajoihin terveystarkastuksiin sisällöksi 4R: rutiinit, rytmit, rajat ja ruutuajat sekä some-info ja tietoa ruokailutilanteisiin liittyen. Yhtenäistetään neuvolakäynnin sisältö hyvinvointialueella ja käydään se läpi kaikkien tarkastuksia tekevien kanssa.	Toteutetaan kysely henkilöstölle 4R:n käytöstä.	Alueellinen neuvolasuunnitelma laadittiin vuosille 2024-2025, jossa kuvattiin hyvinvointialueen neuvolapalvelut. Vuonna 2025 neuvolapalveluiden järjestämisestä on yhtenäistetty alueella ja yhtenäistämistyö jatkuu edelleen. Yhtenäistäminen on tarkoittanut muun muassa sitä, että neuvolakäynnin sisältö on samanlainen koko alueella ja siinä on huomioitu muun muassa 4R:n sisältö eli rutineista, rytmistä, rajoista ja ruutuajoista keskustelu. Kyselyä henkilöstölle ei toteutettu erikseen, vaan otettiin käyttöön yhtenäinen käynnin sisältö koko alueella.	
	Synnytysten jälkeinen neuvolan terveydenhoitajan kotikäynti toteutuu 70% synnyttäneistä.	Kotikäyntien tarjoamista tehostetaan.	Synnytysten jälkeisten kotikäyntien prosentuaalinen osuus.	Kaikille synnyttäneille tarjotaan kotikäyntiä. Neuvolapalveluissa on kehitetty vuosien 2024-25 aikana muitakin kotiin vietäviä palveluita, painopisteinä erityisesti imetys- ja unihaasteet.	
	Baby-treffit –toimintamalli koko hyvinvointialueen toimintamalliksi.	Lisätään yhteistyötä kolmannen sektorin kanssa. Selvitetään mahdollisuuksia laajentaa baby-treffitoimintaa koko alueelle.	Toimintamalli käytössä koko alueella kyllä/ei	Baby-treffit –toimintamallia pilotoitiin Loviisassa, mutta kävijämäärät jäivät vähäisiksi. Toimintamallia ei alueellistettu. Lasten, nuorten ja perheiden palveluissa jatketaan varhaisen tuen perhekeskustoimintojen kehittämistä vuonna 2026. Perhekeskustoimintaa on muun muassa baby-treffit –toimintamallin kaltainen kohtaamispaikkatoiminta.	
	Kouluterveydenhuolto pystyy tekemään myös määräraikaistarkastukset laajojen tarkastusten lisäksi.	Tarkennetaan terveydenhoitajan perustyönkuvaa ja selkeytetään tehtävänjakoa.	Määräraikaistarkastusten määrä.	Vuoden 2025 aikana on kehitetty neuropsykiatrisesti oireilevien palvelupolkua, jonka tarkoituksena on mahdollistaa aiempaa paremmin määräraikaistarkastusten tekeminen kouluterveydenhuollossa. Määräraikaistarkastukset 3213 kpl vuonna 2024 -> 3694 kpl vuonna 2025	

Painopiste 2. Mielen hyvinvointi

Hyvinvointisuunnitelman tavoite	Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Toteutuminen 2024-2025	Tila
Lapset, nuoret ja perheet saavat tarvitsemaansa tukea oikea-aikaisesti	Vanhemmuuden vahvistaminen.	Perhepolku-toimintamalli.	Osallistuneiden määrän seuranta.	Perhepolku-toimintamalli on käytössä koko hyvinvointialueella, mutta vähäisen käytön ja hinnan vuoksi se on päätetty lakkauttaa vuoden 2026 jälkeen. Vuosina 2024-2025 Perhepolkuun kirjattiin 104 vanhempaa. Vanhemmuuden tukipalveluksi kehitetään kevään 2026 aikana perhekeskuksen neuvonta- ja ohjauspalvelua. Alle kouluikäisten vanhemmille tarjotaan myös kotiin vietävänä palveluna terveydenhoitajan käyntiä uni- ja imetyshaasteisiin liittyen. Perheohjausta voi saada 1-6 kertaa.	
	Vahvistetaan terapiapalveluiden saatavuutta lapsille ja nuorille (mm. toiminta- ja puheterapia).	Nepsy-palvelupolku.	Palvelupolku tehty/ei tehty.	Suomen kestävä kasvun hankkeessa tunnistettiin nepsy-palvelupolun eri toimijat ja heidän roolinsa ja valittiin kehittämiskohteet. Nepsy-ohjauksen palvelupolku kuvattiin. Vuonna 2025 pilotoitiin nepsy-tiimitoimintaa ja siitä saatujen kokemusten pohjalta perustettiin ADHD-tiimi. Lasten lääkinnällinen kuntoutus (toiminta- ja puheterapia) on osa nepsy-palvelupolku.	
	Tunnistetaan tukea tarvitsevat perheet ja ohjataan oikea-aikaisesti oikeaan paikkaan	Hyvinvointialueen ammattilaisten informointi omista palveluista.	Palveluketjut kuvattu (kyllä/ei).	Palveluketjut (prosesstit) on kuvattu IMS-järjestelmään. Sosiaalihuollon osalta lainsäädäntö ohjaa palveluketjujen sisältöjä.	
		Omaperhe-sähköinen alusta käyttöön paremmin. Info ammattilaisille ja asukkaille.	Kaikille yksiköille infottu ja esitelty palvelua (kyllä/ei).	Itä-Uudenmaan hyvinvointialueella päätettiin luopua DigiFinlandin Omaperhe-palvelusta vuonna 2025 taloudellisista syistä. Lasten, nuorten ja perheiden palvelut kuvataan jatkossa Hyvinvointitarjotin-alustalle.	
	Zemppi ja lapsiperheiden palveluiden yhteistyön tiivistäminen.	Tiedotetaan lanupe-henkilöstöä säännöllisesti ajankohtaisista/tärkeistä aiheista.	Sisäinen sähköinen tiedotus (teams) toteutuu säännönmukaisesti (kyllä/ei).	BUF-tapaamiset ovat toteutuneet 1x/kk (10x vuodessa). Tapaamisissa on käsitelty ajankohtaisia asioita, esitelty järjestöjen toimintaa, tutustuttu hyvinvointialueen eri palveluihin ja esitelty menossa olevia hankkeita. Tapaamisiin osallistuu keskimäärin 100 työntekijää ja tallenteet ovat katsottavissa myöhemminkin.	
		Tehdään yhteisiä palvelun-/hoidontarpeen arviointia ja kotikäyntejä silloin, kun se on tarkoituksenmukaista.	Yhdessä tehtyjen arviointien ja kotikäyntien määrä.	Vuonna 2025 toteutettiin organisaatiomuutos, jonka seurauksena Zemppi liitettiin osaksi lasten, nuorten ja perheiden palveluita. Zempin ja lapsiperheiden palveluiden yhdyspintojen tunnistamista on tehty vuoden 2025 aikana ja jatketaan edelleen vuonna 2026. Keskeisenä tavoitteena päällekkäisen arvioinnin välttäminen. Yhteisiä arviointia ei ole tehty.	
	Lapsen tai nuoren tilannetta pyritään ratkaisemaan moniammatillisen keskustelun avulla.	Perustetaan alueellinen matalan kynnyksen moniammatillinen ryhmä.	Perustettu kyllä/ei.	Alueella on useita rakenteita moniammatilliseen työhön. Lakisääteisesti alueella tulee olla lastensuojelun asiantuntijaryhmä ja sosiaalihuollon palvelutarpeen arviointi tulee tehdä monialaisena yhteistyönä. Opiskeluhuollossa koulujen moniammatilliset ryhmät käsittelevät nuoren tilannetta. Kuntoutustyöryhmissä käsitellään lapsen tai nuoren kuntoutustarvetta. Alueella on lisäksi kehitetty monitiimimalli moniammatilliseen työskentelyyn.	
	Yhteistyön vahvistaminen järjestöjen kanssa.	Järjestetään konkreettisia kohtaamisia yhteistyössä järjestöjen Kumppanuuspöydän lasten ja nuorten hyvinvoinnin teemaverkoston kanssa		Lasten, nuorten ja perheiden järjestöjen toimintaa on esitelty BUF-tapaamisissa, joiden sisällön suunnittelussa on tehty yhteistyötä Kumppanuuspöydän avoimen teemaverkoston kanssa. Henkilökunnalle on järjestetty myös kolme järjestöinfoa.	

Painopiste 3. Terveelliset elintavat

Hyvinvointisuunnitelman tavoite	Tavoite	Toimenpide	Seuranta	Toteutuminen 2024-2025	Tila
Lasten ja nuorten terveystaidot paranevat	Suunterveystaidot paranevat (omahoito)	Ensisynnyttäjille tarjotaan suun terveyden arviointikäynti	Toteutuneet suun terveyden arviointikäynnit	Neuvolassa tarjotaan ensisynnyttäjille suun terveyden ilmainen arviointikäynti.	
		Perhevalmennukseen suunterveyden osio	Suun terveyden osio mukana perhevalmennuksessa	Suun terveydenhoito on osa lasta odottavien perhevalmennusta. Suun terveydenhuolto koostuu kahdesta osasta: Odottavan perheen suun hoito ja vauvaperheen suun hoito.	
		Suun terveydenhuolto kouluttaa neuvolan ammattilaisia	Koulutusten toteutuminen	Asiantuntijasuuhygienisti koulutti kaikki neuvolan terveydenhoitajat suun terveyden edistämiseen neuvolassa vuoden 2024 aikana.	
		Yhteistyön tiivistäminen suun terveydenhuollon ja kouluterveydenhuollon välillä		Suun terveydenhuolto toteuttaa Itä-Uudenmaan alueen kouluissa pop up - suun terveystarkastuksia 3. ja 5. luokkalaisille. Asiantuntijasuuhygienisti toimii suun terveydenhuollon yhteyshenkilönä kouluterveydenhuoltoon.	
	Maahanmuuttajaperheiden tukeminen terveystaidoissa	Yhteistyön lisääminen lapsi- ja perhepalveluiden ja kotoutumisen palveluiden kanssa.		Vuoropuhelua palveluiden välillä tiivistetty ja yhteistyön lisääminen jatkuu	
		Suunterveyden ja ravitsemuksen edistämisen tapahtuma maahanmuuttajaperheille.	Tapahtumien toteutuminen x/3 Osallistujamäärä	Vuonna 2024 toteutettiin kolme maahanmuuttajaperheille suunnattua suun terveyden ja ravitsemuksen tapahtumaa Porvoossa, Loviisassa ja Sipoossa. Tapahtumiin osallistui yhteensä 51 henkilöä. Tapahtumista saadun palautteen mukaan osallistujat olivat tyytyväisiä ja tapahtumat koettiin tarpeellisiksi. Tapahtumista saatiin tietoa siitä, millaista tietoa kohderyhmä tarvitsee ja että tieto tulisi saada pysyväksi osaksi maahanmuuttajien palveluita. Vuonna 2025 valmisteltiin kaksi hankehakua, Terveystietä-ohjelma ja ESR+ maahanmuuttajien palveluiden saatavuuden parantamisen rahoitushaku, maahanmuuttajien suun terveyden edistämisen kehittämiseksi pysyväksi toiminnaksi.	
	Terveelliset elämäntavat yhteisöllisen opiskeluhuollon teemana esillä säännöllisesti	Suunnitellaan käytännön työ opiskeluhuollossa ja yhteistyö koulujen kanssa	Alueellinen opiskeluhuollon ohjausryhmä	Opiskeluhuollon työntekijät osallistuvat yhteisölliseen opiskeluhuoltoon yhdessä koulutuksen järjestäjien kanssa. Terveelliset elämäntavat ovat vahvasti mukana yhteisöllisen opiskeluhuollon teemoissa.	
	Hyödynnetään lasten ja nuorten hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen suunnittelussa nuorisovaltuuston ja nuorisopalveluiden osaamista ja ymmärrystä.	Aktiivisempi yhteistyö nuorisovaltuuston ja nuorisopalveluiden kanssa.		Tulosyksikköpäällikkö on osallistunut raportointikaudella Itä-Uudenmaan nuorisovaltuuston kokoukseen. Tavoitteellista ja rakenteellista yhteistyötä nuorisopalveluiden kanssa ei ole vielä käynnistetty. Yhteistyön tarve on tunnistettu esimerkiksi nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä ja yhteistyön vahvistaminen on asetettu tavoitteeksi vuodelle 2026.	

7. Alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma

Raportti 2024-2025

Alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman toteutuminen vuosina 2024-2025

- Oppilas- ja opiskeluhoitolain (13a §) mukaan hyvinvointialueella tulee olla valtuustokausittain alueellinen opiskeluhoitosuunnitelma hyvinvointialueen vastuulla olevien opiskeluhoitopalvelujen järjestämiseksi.
- Opiskeluhoitopalveluiden ensisijaisena tarkoituksena on edistää opiskelijoiden terveyttä, hyvinvointia, oppimista ja osallisuutta sekä ennaltaehkäistä ongelmien syntymistä.
- Opiskeluhuollon palveluita hyvinvointialueella ovat koulu- ja opiskeluterveydenhuolto, kuraattori- ja psykologipalvelut sekä lääkäripalvelut. Opiskeluhoitoa toteutetaan opetustoimen ja hyvinvointialueen suunnitelmallisena yhteistyönä oppilaiden ja heidän huoltajiensa sekä tarvittaessa muiden yhteistyötahojen kanssa.
- Alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma on osa lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa. Itä-Uudenmaan ensimmäinen alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma laadittiin vuosille 2024-2025. Seuraava suunnitelma tulee olemaan valtuustokauden pituinen eli vuosille 2026-2029 ja se liitetään osaksi alueellista hyvinvointisuunnitelmaa.
- Itä-Uudenmaan alueella toimiva alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä valmistelee ja seuraa alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman toteutumista. Yhteistyöryhmään kuuluu opiskeluhuollon lisäksi alueen koulutuksen järjestäjien edustajat, vanhempien edustaja ja opiskelijaedustaja.

Alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman toteutuminen vuosina 2024-2025

- Alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman tavoitteet vuosille 2024-2025:
 - Nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen
 - Lasten ja nuorten arjen tukeminen kouluyhteisössä
 - Vahva verkostotyö
 - Opiskeluhuollon resurssista huolehtiminen ja resurssin vahvistaminen
- Tavoitteisiin tähtääviksi toimenpiteiksi nimettiin yhteistyön esteiden poistaminen, tiedonsiirron sujuvoittaminen, viestintä ja yhteisten prosessien kuvaaminen
- Suunnitelman toteutumisen seuranta päätettiin tehdä seuraavilla tavoilla:
 - Kouluterveyskysely 2025
 - Henkilöstömitoitukset ja käytettävissä olevat resurssit
 - Alueellisen opiskeluhuollon ohjausryhmän kokouksien toteutuminen (yhteistyö)
 - Alueellinen opiskeluhuollon ohjausryhmä seuraa suunnitelman toteutumista ja yhteistyön etenemistä
 - Syys-lokakuussa 2025 toteutettiin itsearviointikysely koulutuksen järjestäjän oppilashuoltoryhmille, jossa ryhmiä pyydettiin arvioimaan alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman toteutumista.

Alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman toteutuminen vuosina 2024-2025

TAVOITTEET: Nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen sekä lasten ja nuorten arjen tukeminen kouluyhteisössä

- Opiskeluhuollon rooli nuorten mielen hyvinvoinnin edistämisessä on monitasoista ja perustuu sekä yksilölliseen että yhteisölliseen tukeen. Koulujen oppilashuoltoryhmille tehdyn itsearviointikyselyn (2025) mukaan yksilölliset tapaamiset kuraattorin ja psykologin kanssa ovat olleet erityisen merkityksellisiä niille oppilaille, joilla on ollut haasteita jaksamisen, ahdistuksen tai mielialan kanssa. Keskustelut opiskeluhuollon ammattilaisten kanssa tarjoavat nuorille mahdollisuuden käsitellä vaikeita tunteita ja saada konkreettisia keinoja arjen haasteisiin.
- Yhteisöllinen tuki näkyy itsearviointikyselyn vastaajien mukaan muun muassa kaveritaitojen vahvistamisena, ryhmäytymisen ja hyvinvointipajojen järjestämisenä sekä oppilaskunnan ja vanhempainyhdistyksen osallistamisena. Näiden toimintojen avulla on pyritty rakentamaan turvallista ja osallistavaa kouluyhteisöä, jossa jokainen nuori kokee tulevansa kuulluksi ja tuetuksi.
- Kouluterveydenhoitajan ja kuraattorin läsnäolo arjessa sekä terveystarkastusten systemaattinen toteutus ovat olleet keskeisiä mielen hyvinvoinnin edistämisessä. Itsearviointikyselyn mukaan henkilöstön vaihtuvuus ja resurssipula vaikeuttavat palveluiden jatkuvuutta ja nostavat kynnystä ottaa yhteyttä opiskeluhuoltoon. Henkilöstön näkyvyys ja tuttuus puolestaan ovat madaltaneet yhteydenoton kynnystä.
- Kouluterveyskyselyn (2025) mukaan yläkouluikäisten kohtalainen tai vaikea ahdistuneisuus on vähentynyt Itä-Uudellamaalla ja tyytyväisyys elämään lisääntynyt vuodesta 2023. Edelleen kuitenkin noin puolet tytöistä (8. ja 9. lk, lukio, AO) on huolissaan mielenterveydestään. Tarve yksilökohtaiselle opiskeluhuollolle on lisääntynyt ja etenkin kuraattoripalveluita käytetään Itä-Uudenmaan kouluissa enenevissä määrin.

Alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman toteutuminen vuosina 2024-2025

TAVOITTEET: Nuorten mielen hyvinvoinnin edistäminen sekä lasten ja nuorten arjen tukeminen kouluyhteisössä

- Kouluterveyskyselyn (2025) perusteella lasten ja nuorten huolta herättävä päihteiden tai tupakka- ja nikotiinituotteiden käyttö tai rahapelaaminen on alueella vähentynyt. Edelleen huolta herättää kuitenkin nikotiinituotteiden suuri käyttö, rahapelaamisen aloittaminen yhä nuorempana sekä väkivallan kokemukset.
- Kokemus terveydentilasta on kohentunut kaikissa kouluterveyskyselyyn (2025) osallistuneissa ikäryhmissä, mutta huolestuttavaa on, että vain 12 % 8. ja 9. lk oppilaista syö aamupalaa joka arkiamu, liikkuu vähintään tunnin päivässä ja nukkuu mielestään tarpeeksi (terveyttä edistävät elintavat). Oppilaat ja opiskelijat sekä heidän huoltajansa tarvitsevat edelleen tukea arkirutiinien vahvistamisessa.
- Opiskeluhuollon palveluiden tukena hyvinvointialueella on käytössä hoidon porrastusmalli ja erilaisia psykososiaalisen tuen menetelmiä lasten ja nuorten mielen hyvinvoinnin edistämiseksi. Menetelmät tukevat lakisääteisen terapiatakuun toteutumista, jonka tavoitteena on vahvistaa lasten ja nuorten mielenterveyden häiriöiden ehkäisyn ja hoidon sekä mielenterveyden tuen saatavuutta perusterveydenhuollossa ja sosiaalihuollon perustason palveluissa. Opiskeluhuollon kuraattorit toteuttavat osaltaan terapiatakuuta ja ovat saaneet menetelmäkoulutusta. Kaikki opiskeluhuollon ammattilaiset arvioivat oppilaan tai opiskelijan tuen tarvetta ja ohjaavat tarpeen (hoidon porras) mukaiseen palveluun.
- Itsearviointikyselyn (2025) mukaan moniammatillinen yhteistyö on auttanut oppilaita ja perheitä löytämään tarvittavaa apua, ja opiskeluhuollon kautta on ohjattu nuoria muiden palveluiden piiriin silloin, kun oma tuki ei ole riittänyt.

Alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman toteutuminen vuosina 2024-2025

TAVOITE: Vahva verkostotyö

- Yhteistyö koulun ja opiskeluhuollon henkilöstön välillä on itsearviointikyselyn vastausten perusteella pääosin sujuvaa ja rakentavaa. Kriisitilanteissa roolit ovat olleet selkeät ja toimintasuunnitelmat laadittu yhdessä, mikä on mahdollistanut nopean ja tehokkaan reagoinnin haastaviin tilanteisiin.
- Itsearviointikyselyn mukaan yhteistyön sujuvuus vaihtelee kouluittain, mutta pääsääntöisesti yhteistyö on ollut toimivaa ja oppilaat ovat saaneet tarvitsemansa tuen. Henkilöstön vaihtuvuus ja resurssipula ovat tuoneet ajoittain katkoksia yhteistyöhön.
- Itsearviointikyselyn mukaan moniammatilliset asiantuntijaryhmät ovat toimineet tehokkaasti, ja yhteistyö on ollut joustavaa ja henkilöstö saatavilla tarpeen mukaan. Säännöllinen seuranta ja tapauskohtainen kokoontuminen ovat mahdollistaneet yksilöllisen tuen ja varhaisen puuttumisen oppilaiden haasteisiin.
- Alueellinen opiskeluhuollon yhteistyöryhmä kokoontui ensimmäisen kerran syyskuussa 2023. Vuonna 2024 kokouksia oli kuusi ja vuonna 2025 neljä. Yhteistyöryhmän kokousten lisäksi vuosina 2024-2025 järjestettiin laajennetun osallistujajoukon kanssa työpajoja aiheista alueellinen opiskeluhuollon suunnitelma, kriisisuunnitelma ja läsnäolon tukemisen malli. Yhteistyöryhmän toiminta on kehittynyt vuosien aikana ja tällä hetkellä se toimii tärkeänä yhteistyön, viestinnän ja tiedonsiirron verkostona opiskeluhuollon ja koulutuksen järjestäjien välillä. Yhteistyöryhmän tehtävä on poistaa yhteistyön esteitä.

Alueellisen opiskeluhuollon suunnitelman toteutuminen vuosina 2024-2025

TAVOITE: Opiskeluhuollon resurssista huolehtiminen ja resurssin vahvistaminen

- Oppilasmitoitukset ovat itsearviointikyselyn vastausten mukaan toteutuneet pääsääntöisesti suunnitellusti, mutta psykologipalveluissa on ollut resurssivajetta ja tutkimusjonoja. Kuraattori- ja terveydenhoitajapalvelut ovat olleet riittäviä useimmissa kouluissa. Palveluiden saatavuudessa on ollut alueellisia ja ajallisia eroja.
- Tietoa opiskeluhuollon henkilöstömitoituksista ja –suosituksista sekä palveluista on lisätty kouluille hyviksi koettujen infojen muodossa.
- Kouluterveyskyselyn (2025) mukaan opiskeluhuollon palveluiden saavutettavuus on parantunut. Erityisesti kuraattoripalveluita käytetään alueella paljon suhteessa muihin hyvinvointialueisiin.
- Itsearviointikyselyn mukaan henkilöstön saatavuus ja jaksaminen ovat opiskeluhuollon toiminnan kulmakiviä. Riittävät resurssit, toimivat työtilat, hyvä työilmapiiri ja kannustava johtaminen tukevat henkilöstön saatavuutta ja jaksamista.
- Opiskeluhuollon resurssia on vahvistettu kehittämällä muita hyvinvointialueen palveluita kuten neuropsykiatrisesti oireilevien lasten ja nuorten tukea ja matalan kynnyksen mielenterveyspalveluita.

**8. Alueelliset HYTE neuvottelut 2025
sekä
alueellinen hyvinvointisuunnitelma
2026-2029**

Alueelliset HYTE neuvottelut 2025 sekä alueellinen hyvinvointisuunnitelma 2026-2029

- Itä-Uudenmaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen (HYTE) painopisteet suuntaavat alueen yhteistä ennaltaehkäisevää työtä. Hyvinvoinnin edistäminen edellyttää eri toimijoiden tiivistä, yhteen sovitettua yhteistyötä, osaamisen vahvistamista ja yhteistä viestintää.
- Vuoden 2025 HYTE-neuvotteluissa arvioitiin kahden yhteisesti sovitun teeman etenemistä:
 - Mielen hyvinvoinnin edistäminen
 - Liikunnallisen elämäntavan edistäminen
- Neuvotteluissa todettiin, että molemmat teemat vaativat pitkäjänteistä monialaista yhteistyötä ja yhteisiä toimintatapoja. Erityisesti korostuivat:
 - vanhemmuuden tukeminen mielen hyvinvoinnin vahvistamisen keskeisenä keinona
 - liikuntaneuvonnan palveluketjun kehittäminen ja yhtenäistäminen
 - yhteistyön vahvistaminen järjestöjen kanssa, jotta asukkaat tavoitetaan paremmin ja palvelupolut sujuvoituvat
- Neuvotteluissa todettiin täten tärkeäksi, että samoja teemoja jatketaan alueellisessa HYTE-työssä seuraavan valtuustokauden 2026–2029 ajan.
- HUS-järjestämissopimuksen mukaisen HYTE-teemaryhmän yhteisenä Uusimaatasoisena vuoden 2026 painopisteenä jatkuu Lähisuhdeväkivallan ehkäisy. Yhteiseksi toimenpiteeksi on sovittu yhteisviestintä.
- Hyvinvointisuunnitelman tavoitteiden ja toimenpiteiden etenemisestä raportoidaan lainsäädännön edellyttämällä tavalla aluevaltuustolle vuosittain.